

Bruxelles, 12.9.2018
COM(2018) 644 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIUL
EUROPEAN, CONSILIU ȘI BANCA EUROPEANĂ DE INVESTIȚII**

Către o arhitectură financiară mai eficientă pentru investiții în afara Uniunii Europene

1. Introducere

Pentru a face față provocărilor tot mai complexe ale lumii care ne înconjoară – de la migrație și conflicte cauzate de sărăcie până la schimbări climatice și probleme demografice –, finanțarea dezvoltării trebuie să se bazeze pe o combinație de surse de fonduri¹. Pentru un impact mai puternic, este necesar ca fondurile publice și private să fie mobilizate cât mai eficient cu putință. În acest scop, Uniunea Europeană trebuie să fie versatilă și pregătită să își adapteze și să își dezvolte în continuare instrumentele financiare și de politică pentru investiții în afara UE, completându-și astfel setul tradițional de instrumente de cooperare pentru dezvoltare, pentru a-și îndeplini angajamentele ambițioase în materie de dezvoltare durabilă.

Atunci când în țările partenere nu sunt îndeplinite suficient condițiile pentru investiții private autonome, UE acordă din ce în ce mai mult sprijin prin intermediul garanțiilor. Astfel, instrumentele financiare vin în completarea instrumentelor tradiționale de cooperare pentru dezvoltare. Dacă sunt utilizate mai eficient, investițiile externe sprijinite de UE contribuie la modernizarea structurilor economice și a infrastructurii din țările partenere, iar aceasta favorizează crearea de locuri de muncă, inclusiv pentru tineri, și creșterea economică durabilă.

Totuși, resursele ar putea fi utilizate într-un mod mai eficient. Investițiile externe sprijinite de UE ar trebui să aibă ca scop satisfacerea intereselor pe termen lung atât ale partenerului beneficiar, cât și ale Uniunii, promovând o relație economică durabilă și profundă între cele două părți. Este important să se asigure că proiectele nu sunt determinate doar de considerente pe termen scurt, ci aduc și o valoare strategică pe termen lung, atât pentru țara parteneră, cât și pentru UE.

În plus, investițiile externe sprijinite de Uniune trebuie să respecte cerințele prevăzute în tratate în ceea ce privește coerența cu politica de acțiune externă și cu alte politici ale UE². Din cauza fragmentării actuale, deciziile de investiții nu sunt adoptate întotdeauna în deplină coordonare între instituții și între statele membre și nici prin consultarea tuturor acestora, fapt ce ar putea slăbi capacitatea UE de a-și urmări obiectivele de politică externă față de țările terțe. Printre acestea se numără și obiectivele Uniunii legate de „cadru de parteneriat”, care urmărește „un angajament coerent și adaptat, pe baza căruia Uniunea și statele membre să acționeze în mod coordonat, punând în comun instrumentele și efectele de levier pentru a încheia parteneriate globale cu țările terțe, asigurând astfel o mai bună gestionare a migrației”³.

În acest context, unele state membre au subliniat necesitatea de a examina mai în profunzime arhitectura financiară europeană de finanțare a dezvoltării, în special rolul Băncii Europene de Investiții și, respectiv, pe cel al Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare⁴. În acest

¹ În conformitate cu Agenda 2030 și cu Agenda de acțiune de la Addis Abeba.

² În temeiul articolelor 208 și 212 din TFUE, Uniunea se asigură că politica de dezvoltare și alte măsuri de cooperare economică, financiară și tehnică se desfășoară în conformitate cu cadrul și cu principiile acțiunii externe a UE. Articolul 21 din TUE prevede că Uniunea asigură coerența între diferitele domenii ale acțiunii sale externe, precum și între acestea și celelalte politici ale sale.

³ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu și Banca Europeană de Investiții privind stabilirea unui nou cadru de parteneriat cu țările terțe bazat pe Agenda europeană privind migrația, COM(2016) 385 final din 7.6.2016.

⁴ <https://www.diplomatie.gouv.fr/en/country-files/germany/events/article/europe-franco-german-declaration-19-06-18>

scop, Germania și Franța și-au exprimat intenția de a înființa un grup de „înțelepți” care să analizeze această chestiune.

Comisia susține toate eforturile depuse în direcția unei mai mari eficientizări și operaționalizări a cadrului instituțional și operațional pentru investiții externe, cu scopul de a se asigura că acesta face față pe deplin provocărilor actuale în materie de investiții din Africa, din țările din vecinătatea UE și din alte părți ale lumii, însă ar dori să sublinieze totodată nevoia de a găsi soluții rapide și operaționale. În cazul specific al Africii, Comisia a adoptat astăzi o Comunicare specială privind o nouă Alianță Africa-Europa pentru investiții și locuri de muncă sustenabile⁵, în care se prezintă măsuri concrete menite să ducă mai departe angajamentele convenite reciproc cu Uniunea Africană în cadrul Parteneriatului Africa-UE.

La începutul anului 2018, Comisia găzduia deja ateliere specifice privind arhitectura financiară europeană pentru investiții externe, împreună cu statele membre și cu părțile interesate relevante.

Ca **prioritate imediată**, Comisia invită principalele instituții financiare și de dezvoltare active în prezent în domeniul finanțării pentru dezvoltare – de la nivel național și european – să ia în considerare o **abordare bazată mai intens pe colaborare**, care să fie coerentă cu obiectivele acțiunii externe a UE, atunci când finanțează investiții susținute cu garanții de la bugetul UE. Pentru a pune în aplicare pe deplin principiul general al coordonării politicilor de dezvoltare ale Uniunii și ale statelor membre, prevăzut la articolul 210 din TFUE, acești actori principali sunt încurajați în mod special să sporească sinergiile operaționale, precum și complementaritatea dintre regiunile geografice, domeniile sectoriale și portofoliile de expertiză și experiență, menținând totodată inovarea și un nivel sănătos de concurență și de diversitate pe piață. O astfel de cooperare ar putea fi extinsă și la alte instituții financiare internaționale de pe mapamond.

Având în vedere situația complexă și fragilă din multe regiuni aflate în vecinătatea Uniunii Europene și în Africa, Comisia are convingerea fermă că timpul este esențial în acest context și că, în prezent, UE trebuie să pună accentul mai degrabă pe soluții practice și operaționale decât pe măsuri care ar necesita modificări instituționale și structurale fundamentale, cum ar fi crearea de noi organisme sau entități ori mobilizarea unei participări de capital suplimentare de la bugetul UE. Cadrele generale de politică externă elaborate de Parlamentul European, de Consiliu, de Comisie și de Înalțul Reprezentant vor continua să ofere orientări în conformitate cu prioritățile UE și cu parteneriatele cu țările interesate, răspunzând necesităților de investiții ale acestora. Comisia se va asigura în continuare că bugetul UE este utilizat cât mai judicios, obținându-se un plus de valoare pentru fiecare euro cheltuit.

2. Valorificarea la maximum a instrumentelor existente

Pentru a îndeplini obiectivele ambițioase ale acțiunii sale externe⁶, UE se străduiește să reunească toate instrumentele și instituțiile relevante, să combine resursele de finanțare și să

⁵ Comunicare privind o nouă Alianță Africa-Europa pentru investiții și locuri de muncă sustenabile: să ducem parteneriatul pentru investiții și locuri de muncă la un nivel superior, COM(2018) 643.

⁶ A se vedea articolul 208 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Strategia globală pentru politica externă și de securitate a Uniunii Europene (https://eeas.europa.eu/archives/docs/top_stories/pdf/eugs_review_web.pdf) și noul Consens european privind dezvoltarea – Lumea noastră, demnitatea noastră, viitorul nostru (JO C210/1, 30.6.2017), care se bazează pe principiile universale agreate ale Agendei 2030 a ONU pentru dezvoltare durabilă și ale Agendei de acțiune de la Addis Abeba.

se asigure că instrumentele financiare sprijină în mod adecvat și coerent realizarea acestor obiective. Investițiile finanțate din bugetul UE au un rol principal în acest context, completând în mod eficace alte instrumente, cum ar fi granturile, care rămân esențiale pentru depășirea acelor probleme pentru care investițiile nu sunt adecvate. În acest context, este important să se țină seama de diversitatea necesităților de investiții și a provocărilor întâmpinate de partenerii UE, în special de partenerii cei mai vulnerabili, printre care se numără țările cel mai puțin dezvoltate, țările sărace supraîndatorate și cele care se confruntă cu un climat fragil sau cu conflicte.

2.1 Planul de investiții externe

UE a făcut deja câțiva pași hotărâți în direcția unei finanțări mai eficiente a dezvoltării. **Planul european de investiții externe**⁷, prezentat în 2016, oferă o modalitate inovatoare de mobilizare a surselor publice și private de finanțare pentru dezvoltare, ca o completare a asistenței tradiționale sub formă de granturi, bazându-se pe experiența actorilor relevanți din sectorul public și din cel privat. Elementul central al Planului de investiții externe, **Fondul european pentru dezvoltare durabilă**⁸, valorifică experiența dobândită ca urmare a Planului Juncker și a Fondului european pentru investiții strategice⁹, precum și experiența deceniului de operațiuni de finanțare mixtă în țări terțe, în ceea ce privește atragerea finanțării private pentru investiții mai inovatoare și mai riscante.

Fondul european pentru dezvoltare durabilă se bazează pe recunoașterea faptului că investițiile publice și private sunt factori vitali pentru dezvoltarea durabilă, că investițiile private pot completa cheltuielile publice și că întreprinderile pot fi parteneri în cadrul dezvoltării durabile, creând situații reciproc avantajoase. Conform cadrului financiar multianual actual, Planul de investiții externe furnizează un pachet integrat pentru finanțarea investițiilor în Africa și în vecinătatea UE, preconizându-se că va mobiliza investiții în valoare de cel puțin 44 de miliarde EUR. Cu contribuții echivalente din partea statelor membre sau din alte surse, planul ar putea dubla finanțarea suplimentară mobilizată, ajungându-se până la 88 de miliarde EUR. Primele cereri de proiecte de investiții din cadrul planului s-au soldat cu primirea de propuneri excedentare, iar operațiunile de combinare a granturilor și a împrumuturilor au fost deja intensificate. Primele programe sunt în curs de aplicare pe teren și produc deja rezultate tangibile¹⁰. La 20 iunie 2018 au fost aprobate primele programe de investiții care beneficiază de garanția UE în Africa și în vecinătatea UE, acestea asigurând, printre altele, accesul la credite bancare accesibile pentru persoanele vulnerabile, care în prezent reușesc cu dificultate să împrumute bani la dobânzi pe care să și le permită, și făcând posibil ca peste 25 000 de întreprinderi mici să acceseze conturi mobile și credite pe termen lung. Aceste garanții în valoare de aproximativ 800 de milioane EUR ar trebui să contribuie la mobilizarea unor investiții publice și private suplimentare de

⁷ Comunicarea Comisiei intitulată „Consolidarea investițiilor europene pentru locuri de muncă și creștere economică: către a doua etapă a Fondului european pentru investiții strategice și un nou plan european de investiții externe”, 14 septembrie 2016, COM(2016) 581 final.

⁸ Regulamentul (UE) 2017/1601 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 septembrie 2017 de instituire a Fondului european pentru dezvoltare durabilă (FEDD), a garanției FEDD și a Fondului de garantare FEDD, JO L 249, 27.9.2017, p. 1-16.

⁹ Regulamentul (UE) 2015/1017 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 iunie 2015 privind Fondul european pentru investiții strategice, Platforma europeană de consiliere în materie de investiții și Portalul european de proiecte de investiții și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1291/2013 și (UE) nr. 1316/2013 – Fondul european pentru investiții strategice.

¹⁰ Comisia Europeană, Fondul european pentru dezvoltare durabilă – Raport operațional pe anul 2017, 11 iulie 2018 (https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/efds-report_en.pdf).

8-9 miliarde EUR estimativ. **Deși primele rezultate sunt încurajatoare, este nevoie de o creștere a sensibilizării cu privire la Planul de investiții externe și de accelerarea aplicării sale pe teren, de exemplu prin campanii de informare țintite.**

Investițiile susținute de bugetul UE trebuie să **contribuie din ce în ce mai mult și la realizarea de reforme structurale**. Investițiile pot fi un instrument puternic de stimulare a reformelor și a unei mai bune guvernante în țările partenere, contribuind la îmbunătățirea condițiilor pentru o activitate economică favorabilă incluziunii, prin promovarea unor politici și cadre de reglementare mai durabile, a standardelor internaționale privind drepturile omului, inclusiv a standardelor fundamentale de muncă și a cerințelor privind obligația de diligență, a unor medii de afaceri mai favorabile, a unor noi modele de afaceri și a unei capacități guvernamentale sporite. Dacă sunt utilizate corect, investițiile pot fi un instrument de întărire a garanțiilor împotriva corupției, de îmbunătățire a gestionării finanțelor publice și de consolidare a reglementării sectorului financiar. Pe lângă finanțarea programelor de investiții individuale, UE ar trebui, prin intermediul asistenței tehnice și al dialogului politic consolidat, să contribuie în mai mare măsură la susținerea acelor politici care vor atrage investiții suplimentare, atât din sectorul public, cât și din cel privat. Acesta este scopul celui de al treilea pilon al Planului de investiții externe. Colaborând cu țările partenere la realizarea de reforme în materie de guvernantă și de reglementare, la combaterea corupției și a fluxurilor financiare ilicite, precum și la consolidarea instituțiilor și a capacităților, UE poate să ajute la crearea unui mediu în care microîntreprinderilor și întreprinderilor mici și mijlocii le este înlesnit accesul la finanțare, cadrul juridic pentru investițiile publice și private este îmbunătățit, sistemele de achiziții publice devin mai eficiente, investițiile aduc beneficii economiilor locale și contribuie la crearea de locuri de muncă la nivel intern, iar standardele internaționale sunt promovate. Menținerea unei rezerve adecvate de proiecte este esențială și pentru susținerea ocupării forței de muncă și a creșterii economice de-a lungul timpului.

2.2 Arhitectura actuală permite o mai mare cooperare și mai multe sinergii...

Actuala arhitectură financiară a Uniunii Europene pentru investiții externe s-a dezvoltat în ultimele decenii. **Banca Europeană de Investiții**¹¹ (Banca UE) se axează în principal pe proiecte care se desfășoară în interiorul UE, însă este activă și în afara Uniunii, sprijinind politicile acesteia cu ajutorul instrumentelor existente ale UE, cum ar fi mandatul de acordare a împrumuturilor externe și Facilitatea de investiții pentru Africa, zona Caraibilor și Pacific. De asemenea, în paralel cu Planul de investiții externe al UE, Grupul Băncii Europene de Investiții¹² și-a prezentat inițiativa pentru reziliență economică¹³ și a oferit pachete ample de investiții anumitor țări, de exemplu Ucrainei. Grupul Băncii Europene de Investiții a inițiat recent analize proprii cu privire la oportunitatea de a înființa o nouă filială pentru dezvoltare.

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare¹⁴ este o bancă de investiții pentru dezvoltare multilaterală, ai cărei acționari majoritari sunt statele membre ale UE și care își concentrează eforturile în Europa Centrală și de Est, în Asia și în Africa de Nord. Această bancă a acumulat o experiență locală semnificativă prin rețeaua existentă de birouri permanente la fața locului și, ca parte a activităților sale, se implică în activități de politică împreună cu partenerii săi, inclusiv prin sprijinirea reformelor.

¹¹ Articolul 308 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și Protocolul nr. 5.

¹² Banca Europeană de Investiții și Fondul european de investiții.

¹³ http://www.eib.org/attachments/thematic/eib_economic_resilience_initiative_en.pdf

¹⁴ <https://www.ebrd.com/news/publications/institutional-documents/basic-documents-of-the-ebd.html>

În plus, multe state membre au propriile bănci sau instituții naționale de dezvoltare¹⁵ care contribuie la realizarea politicilor Uniunii și a acțiunilor operaționale conexe pe teren. De asemenea, există un număr tot mai mare de bănci de dezvoltare regionale.

Acești actori mobilizează în prezent cea mai mare parte a împrumuturilor externe pentru dezvoltare și au mandate, capacități și competențe diferite, de exemplu în ceea ce privește prezența geografică, modelul de afaceri sau prezența experților pe teren în țara în care își desfășoară activitatea. Există deja exemple pozitive de cooperare între țări și instituții, ca de exemplu Platforma UE de finanțare mixtă a cooperării externe (EUBEC)¹⁶. Cu toate acestea, în unele cazuri, actorii concurează pentru investițiile în afara UE și pentru garanțiile susținute de bugetul UE, în loc să caute complementaritate și sinergii utile.

Pentru a remedia această problemă, ar trebui să se realizeze relativ rapid o creștere a sinergiilor și a eficienței în cadrul structurilor existente, de exemplu printr-o **specializare regională și tematică** relevantă a fiecărei instituții financiare partenere existente sau prin **inițiative comune** ale Băncii Europene de Investiții și ale Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare, care ar putea constitui o modalitate de valorificare a expertizei combinate a celor două instituții, fără a împiedica accesul altor actori de pe piață. În prezent, prin Cadrul de investiții pentru Balcanii de Vest (CIBV)¹⁷, Banca Europeană de Investiții și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare colaborează la gestionarea unui fond comun, ceea ce demonstrează că o astfel de cooperare există deja și este posibilă. Acestei cooperări ar putea să i se alăture în viitor bănci și instituții de dezvoltare naționale, precum și parteneri de pe tot mapamondul, după caz.

2.3 ...precum și o orientare strategică mai puternică

UE ar trebui să depună eforturi pentru a asigura o orientare strategică și mai puternică pentru a maximiza efectele acțiunii sale externe, mai precis ale instrumentelor politicii sale de cooperare pentru dezvoltare, astfel încât să asigure reflectarea coerentă a scopurilor și a obiectivelor sale politice în toate etapele punerii în aplicare. Acest lucru este esențial atât pentru a utiliza banii contribuabililor în cel mai eficient mod cu putință, cât și pentru a asigura coerența deplină cu celelalte domenii ale politicii externe a UE. Alte creșteri ale eficienței în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor politice ale UE se pot realiza prin sporirea coerenței între diversele acțiuni întreprinse de partenerii de punere în aplicare. Actuala revizuire a mecanismelor de consultare existente ar trebui să contribuie la realizarea acestui obiectiv.

2.4 Îmbunătățirea cooperării la nivelul UE a instituțiilor financiare internaționale

În orice caz, este esențial să se asigure rapid o mai bună coordonare inițială, la nivelul UE, a instituțiilor financiare internaționale relevante, aceasta nefiind suficientă în prezent. Statele membre și Uniunea sunt reprezentate în diferite configurații în cadrul structurilor de guvernare ale instituțiilor financiare internaționale. Obiectivele UE în materie de finanțare pentru dezvoltare pot fi îndeplinite numai printr-o acțiune concertată și coerentă. Acest lucru

¹⁵ <https://www.edfi.eu/members/meet-our-members/>

¹⁶ <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=2852>

¹⁷ CIBV a fost instituit în 2009 ca o inițiativă comună a Comisiei Europene, a Băncii de Dezvoltare a Consiliului Europei, a Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare, a Băncii Europene de Investiții și a mai multor donatori bilaterali. CIBV este un mecanism regional de finanțare mixtă care sprijină extinderea UE și dezvoltarea socioeconomică în Albania, Bosnia și Herțegovina, Kosovo, fosta Republică iugoslavă a Macedoniei, Muntenegru și Serbia.

este valabil îndeosebi în cazul Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare. După ce Regatul Unit va părăsi Uniunea Europeană, cota combinată a UE și a statelor membre în cadrul Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare va scădea de la 62,8 % la 54,3 %, ceea ce va spori importanța unei strânse coordonări a poziției UE înainte de reuniunile Consiliului guvernatorilor Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare¹⁸. O asemenea coordonare prealabilă consolidată între statele membre și Comisie ar putea deschide calea, într-o perspectivă pe termen lung, pentru o modificare a Statutului Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare, care să permită un vot comun în cadrul consiliului băncii în numele tuturor statelor membre ale UE.

3. Dezvoltarea capacității UE de investiții externe pe termen mediu

3.1 Propunerea privind Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională

Spiritul și principiul impactului maximizat constituie și baza propunerii Comisiei privind viitorul **Instrument de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională**¹⁹, prezentată în iunie 2018, ca parte a propunerilor privind următorul cadru financiar multianual. Arhitectura acestui instrument reflectă prioritățile geografice și tematice ale UE și asigură dotarea UE cu un instrument modern, puternic, versatil și flexibil de abordare a dezvoltării durabile ca parte a acțiunii externe a UE. Această propunere abordează, așadar, punerea în aplicare a cooperării pentru dezvoltare prin prisma celui mai adecvat instrument într-un context dat, cum ar fi granturile, sprijinul bugetar, instrumentele sau garanțiile financiare, ori a unei combinații de instrumente. Noul instrument propus integrează modelul Planului de investiții externe și adoptă aceeași abordare inovatoare în materie de finanțare a dezvoltării, printr-un Fond european pentru dezvoltare durabilă Plus (FEDD+) extins și printr-o nouă garanție pentru acțiunea externă, de până la 60 de miliarde EUR²⁰. Acest cadru integrează dispozițiile existente referitoare la Fondul european pentru dezvoltare durabilă, la mandatul de acordare a împrumuturilor externe al Băncii Europene de Investiții și la Fondul de garantare pentru acțiuni externe.

Noul instrument va genera o creștere substanțială a acordării de finanțare mixtă, a garanțiilor și a altor operațiuni financiare de susținere a investițiilor externe. În plus, chiar dacă Africa, țările din vecinătatea UE și Balcanii de Vest vor continua să beneficieze de o atenție deosebită, garanția va fi extinsă din punct de vedere geografic. Împreună cu sectorul privat și datorită efectului multiplicator, aceasta poate mobiliza investiții de până la 500 de miliarde EUR pentru perioada 2021-2027. Pentru a asigura cea mai eficientă gestionare a resurselor UE și având în vedere creșterea semnificativă a volumului garanției UE, se impune adaptarea în consecință a structurilor existente.

3.2 O arhitectură financiară europeană consolidată

Obiectivul ambițios al Fondului european pentru dezvoltare durabilă Plus (FEDD+) va necesita o arhitectură financiară externă care să fie în măsură să formuleze și să execute proiecte eficiente, punând totodată în aplicare orientarea politică strategică a UE. În acest

¹⁸ Cei mai mari acționari din afara UE în cadrul băncii sunt: Statele Unite ale Americii (10,10 %), Japonia (8,60 %), Federația Rusă (4,04 %), Canada (3,43 %), Turcia (1,16 %). China deține 0,10 %.

¹⁹ COM(2018) 460 final, 14.6.2018.

²⁰ Această sumă este prevăzută și pentru finanțarea operațiunilor UE de asistență macrofinanciară în sprijinul țărilor care se confruntă cu o criză a balanței de plăți (de până la 14 miliarde EUR în perioada 2021-2027).

context, fragmentarea actuală impune o arhitectură consolidată în cadrul propus de Comisie în iunie 2018.

Pentru ca instrumentele financiare ale UE să îndeplinească obiectivele politice care vor fi stabilite de Parlamentul European și de Consiliu, UE ar trebui să depună eforturi în vederea asigurării unei orientări strategice mai puternice și a unui control mai ferm pentru a încuraja o utilizare cât mai eficientă a banilor contribuabililor din punctul de vedere al priorităților geografice și tematice. În următorul cadru financiar multianual, acest lucru s-ar putea realiza sub forma unei *platforme a UE pentru investiții externe*, care să reunească toți actorii care beneficiază de garanții de la bugetul UE pentru investiții externe într-un nou cadru unic, stabilit conform următoarelor principii:

- **Primul nivel** se referă la definirea sectoarelor prioritare și a zonelor geografice pentru investiții. Acestea vor fi stabilite prin intermediul **procesului de programare multianuală**, pe baza obiectivelor acțiunii externe a Uniunii, astfel cum prevede Regulamentul de instituire a Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională.
- **Al doilea nivel** se referă la gestionarea utilizării garanției UE. **Gestionarea garanției este responsabilitatea Comisiei.** Aceasta include aprobarea utilizării garanției (inclusiv verificarea conformității cu politicile a rezervelor de proiecte), stabilirea și monitorizarea parametrilor de risc care vizează protejarea bugetului UE și gestionarea generală a utilizării garanției²¹. Comisia nu ar urmări să desfășoare alte operațiuni bancare generale și nici să reproducă sau să dubleze în cadrul său o expertiză tehnică disponibilă în altă parte. Evaluarea riscurilor pe care le prezintă diferitele proiecte/rezerve de proiecte, identificate conform priorităților stabilite la nivel politic, ar trebui efectuată de un **grup de evaluare a riscurilor**.²²

Provizionarea pentru Fondul european pentru dezvoltare durabilă Plus (FEDD+) va face parte din fondul comun de provizionare al Uniunii, în conformitate cu dispozițiile relevante din Regulamentul financiar²³, pentru care se prevede efectuarea, până la 30 iunie 2019, a unei evaluări externe independente în ceea ce privește entitatea căreia ar trebui să i se încredințeze gestiunea financiară a activelor fondului comun de provizionare.

- **Al treilea nivel** ar urma să efectueze investițiile pe teren și să transmită rezervele de proiecte spre evaluare. Banca Europeană de Investiții și alte instituții de finanțare pentru dezvoltare, pe baza competențelor lor respective și în conformitate cu procedurile privind obligația de diligență și procesele de guvernare proprii, ar trebui să fie în măsură să acceseze garanția UE pentru a executa proiectele care aduc cea mai

²¹ Anexa VI la Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională, COM(2018) 460 final din 14.6.2018.

²² Pentru acest grup de evaluare a riscurilor ar fi posibile diferite modele. Cu titlu de exemplu, experții independenți care acordă consiliere Comisiei ar putea fi: i) selectați în urma unei licitații cu sectorul privat, în scopul obținerii unui onorariu competitiv, aceștia urmând să lucreze în calitate de consultanți externi, sau ii) furnizați de partenerii de punere în aplicare (instituțiile de finanțare pentru dezvoltare și băncile naționale de dezvoltare). În cel de al doilea caz, pentru a evita orice eventual conflict de interese, expertul nu trebuie să evalueze proiecte provenite din instituția sa de origine.

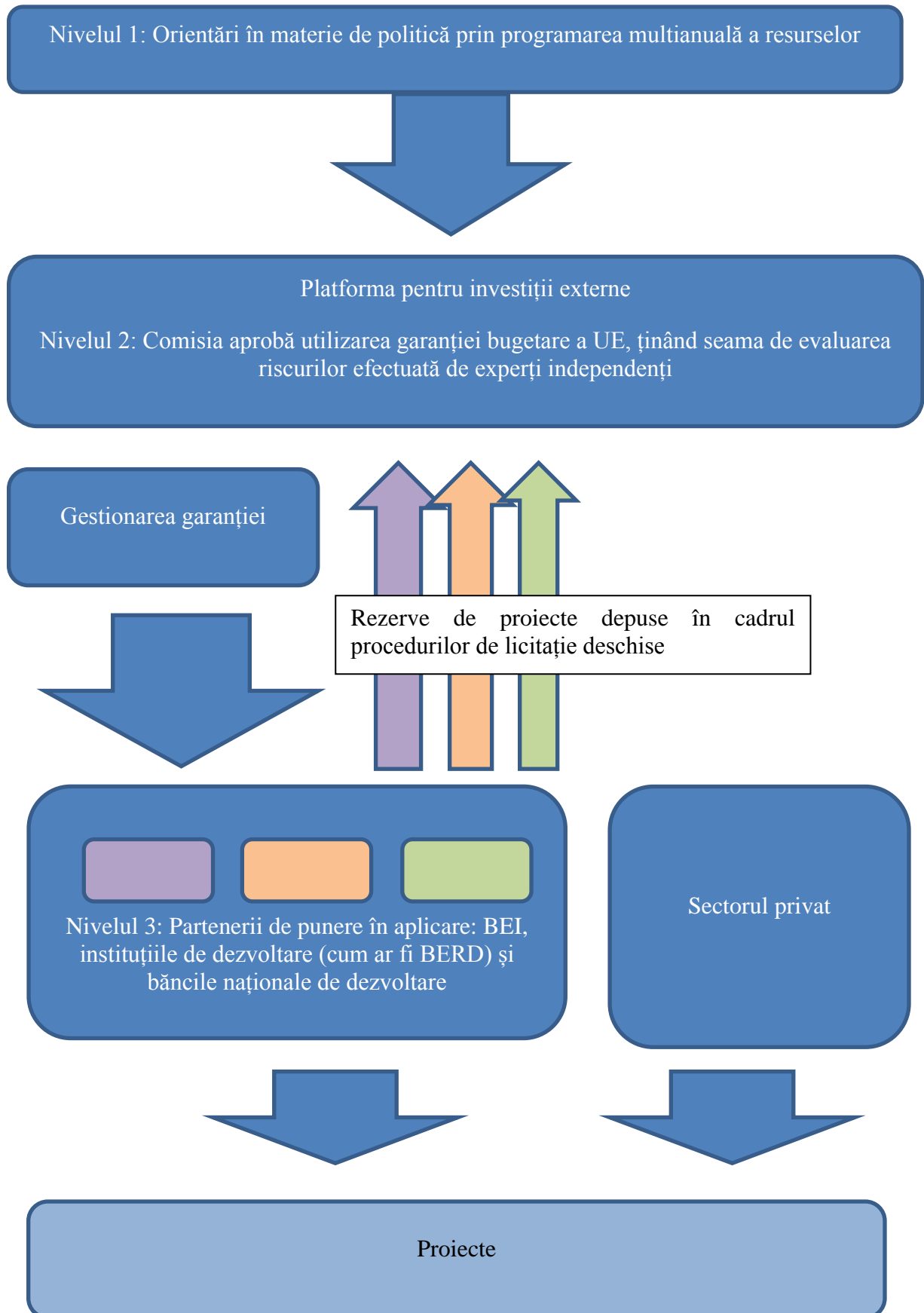
²³ Articolul 26 alineatul (5) din Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională, COM(2018) 460 final din 14.6.2018, și articolul 212 din Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, JO L 193, 30.7.2018, p. 1.

mare valoare adăugată pentru UE pe teren. Promovarea cooperării în rândul contrapărților eligibile este deja prevăzută în propunerea privind Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională²⁴. Un model de inițiative comune pentru regiuni sau sectoare specifice ar fi bine-venit. Rezervele de proiecte reunite de diferite instituții în cooperare vor fi evaluate pozitiv de Comisie la momentul deciziei asupra utilizării eficiente, eficiente și corecte a resurselor disponibile.

Platforma va fi prezidată de Comisie care, în coordonare cu ceilalți participanți, se va asigura că domeniul de aplicare, localizarea și calendarul deciziilor de investiții sunt în conformitate cu prioritățile de investiții stabilite și cu obiectivele generale de politică externă ale UE.

²⁴ Articolul 27 alineatul (5) din Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională, COM(2018) 460 final din 14.6.2018.

O arhitectură consolidată pentru investițiile externe ale Uniunii Europene

4. Concluzii

Numeroasele provocări și oportunități în materie de investiții din Africa, din vecinătatea UE și din alte părți ale lumii nu suportă amânare. Este nevoie ca UE să își concentreze acțiunile și să își utilizeze instrumentele existente, instituțiile și actorii într-un mod cât mai eficient, urmărind scopurile și obiectivele politice și în materie de politici ale Uniunii. Deși recunoaște utilitatea unui demers de reflectare asupra mai multor reforme structurale și fundamentale într-o perspectivă pe termen lung, Comisia consideră că acțiunea pe termen scurt ar trebui să se axeze pe o cât mai mare eficientizare și operaționalizare sistemului existent.

În acest scop, au fost identificate următoarele priorități și acțiuni:

- *Toți partenerii europeni sunt invitați să își consolideze cooperarea, cu scopul de a contribui la punerea în aplicare a politicilor de acțiune externă ale Uniunii, în deplină coerență cu obiectivele politice și cu interesele strategice ale Uniunii.*
- *Toți partenerii relevanți sunt invitați să accelereze punerea în aplicare a Planului de investiții externe. Gradul de sensibilizare cu privire la plan va fi sporit prin acțiuni de informare specifice.*
- *Deși se recunoaște rolul privilegiat al Băncii Europene de Investiții în calitate de bancă a UE, Grupul BEI și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, împreună cu alți actori, după caz, sunt invitați să exploreze sinergii suplimentare, de exemplu sub forma unor inițiative comune cu scopuri specifice, în cadrul actualei puneri în aplicare a Planului de investiții externe și al viitorului Instrument de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională.*
- *Parlamentul European și Consiliul sunt invitate să ajungă la un acord asupra principalilor parametri ai propunerii privind Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională în următorul cadru financiar multianual.*
- *Ar trebui instituită o arhitectură financiară europeană consolidată pentru punerea în aplicare a investițiilor financiare externe ale Uniunii Europene.*
- *Ar trebui instituit un mecanism de cooperare, care să asigure o mai bună coordonare a pozițiilor statelor membre ale UE, în special în cadrul Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare.*

Pe baza reflecțiilor utile de la începutul anului 2018, Comisia va convoca în octombrie 2018 toți actorii relevanți, inclusiv statele membre, instituțiile de finanțare pentru dezvoltare și alte părți interesate, cu scopul de a operaționaliza cât mai rapid prioritățile sus-menționate, fără a aduce atingere procedurii legislative în curs privind Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională sau reflecțiilor mai ample asupra arhitecturii financiare europene pentru dezvoltare pe termen lung.